Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Trung Bắc Tân Văn	Trung Bắc Chủ Nhật	Đàn Bà Mới	Phụ Nữ Thời Đàm	Khoa-học
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 00	5 $ 30	6 $ 30	12 $ 00
Các tháng về	»	3 . 00	5 . 00	3 . 00	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 30	3 . 30	6 . 00
Ba tháng. . .	1 . 50	1 . 75	1 . 80	1 . 65	3 . 00
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 60	0 . 55	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 180

DEPOT LEGAL INDOCHINE 1860

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

1re page	*Une seule insertion.* . . . . 0 $ 30 le c/m
	Par contrat annuel
	Par centimètre et par insertion. . . . . . 0 $ 18 le c/m
	Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
	Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Những nơi danh-thắng cũng là kho vô-tận của một nước

(*Tiếp theo*)

Bây giờ muốn cuộc du-ngoạn ở vũng Hạ-long cho được phương tiện, trường phải nghỉ đêm nơi trú chân ở gần Hạ-long. Gần Hạ-long hơn cả thì không đâu bằng Hongay, nhưng Hongay đã là đất nước [illegible] cấm vào lắng nào ở gần bể. Chẳng vậy. Ở vùng ấy tuy cũng quang đãng mát mẻ nhưng những du-khách đến đây mà có nơi rông-rải, sạch-sẽ để nghỉ ngơi thì còn nói gì. Người nước ta hay thích làm chứa, sao chẳng làm lấy đâu một ngôi. Và xưa nay lạ gì, phàm hễ có cảnh mà có am triền thì cảnh không sầm-uất lắm. Nếu ở vùng ấy mà có một ngôn chùa để cho những du-khách ở vũng Hạ-long qua đây vào vãn cảnh và trú tức thì cảnh Hạ-long lại mỗi ngày một đông khách ngoạn thường mà chùa ở đây cũng càng ngày càng lịch-sự vô cùng. Hang Hương-tích mà năm năm tháp phương đến vãn cảnh có hàng vạn con người cũng chỉ vì nhờ có bóng phước vậy.

Ra chơi vũng Hạ long mà có chỗ trú chân ở đây thì rất tiện vì đây mát mẻ, có gió bể. Những người có bệnh xưa nay hay ra dưỡng bệnh ở những nơi có gió bể vậy. Ra đến đây mà nếu nhớ ra chưa thể ra Hạ-long ngay được thì nghỉ lại ở đây cũng như đi nghỉ mát ở Sầm-sơn hay Tam-đảo, không đến nỗi phải tiếc thời giờ.

Nói về sự du-ngoạn của ta thì nếu được như thế cũng đã là hoàn-toàn lắm rồi. Nay ta lại bàn đến cách lợi-dụng cái vũng Hạ-long của ta cho thành ra một cái kho vô-tận. Muốn cho vũng Hạ-long thành ra một cái kho vô-tận thì ta phải làm thế nào cho khách du-lịch ngoại-quốc đến ngoạn thường ở đây rất đông.

Trước khi chính-chiến quan Sarraut bảy giờ làm Toàn quyền Đông-pháp đã có lưu tâm đến việc đó. Ngài thấy mỗi năm ước chừng Nhật-bản được độ 20.000 người ngoại quốc đến du lịch và Java cũng được đến 8.000 người, mà như Đông-pháp ở ngay vào cái lối ngoài ta qua lại mà khó được đến 200 người thì ngài đã hằng nghĩ đến các phương-sách có thể khiến cho những khách du-lịch ngoại quốc phải đến du-lịch ở Đông pháp. Những phương-sách ấy ví bằng không bị có cuộc chính chiến xảy ra thì cũng đã thi hành được rồi.

Đến sau quan Sarraut lên làm Thượng-thư bộ Thuộc địa thì quan cô Toàn-quyền Long cũng lại có tính đến việc ấy.

Năm ngoái đã thấy nói công-ty khai mỏ than có lẽ sắp mở một cái hàng cơm rất lịch-sự ở Hongay để cho khách du-lịch đến đây thì có chỗ trọ, mà việc mở hàng cơm ấy Chính phủ cũng có giúp.

Lại nghe như có một hội to để thành lập định làm những hàng cơm rất tráng lệ cho những khách du lịch trọ, ở Hanoi và Haiphong.

Song làm được nhiều hàng cơm cũng chưa đủ, lại cần phải có đủ tàu bể cho người ta đi, nhất là [illegible] sẵn tàu để đi cho được chóng, khỏi phải chờ đợi mãi mãi. Nghe trước đã có một nhà công-nghệ có tiếng ở Paris sang chơi đây, muốn ra chơi vũng Hạ-long mà không thuê đâu được tàu, sau lại phải cầu cứu đến Chính-phủ. Ở đây Chính-phủ vẫn sẵn lòng giúp khách du lịch, nhưng có biết thì mới biết cầu cứu đến Chính-phủ, chứ ngộ không biết mà chờ đợi mãi không được, mất thời-giờ thì tất người ta ngã lòng lại phải bỏ cuộc du-lịch mà đi. Mà một người đợi không được phải đi, rồi người ta đồn-đại mãi đi thì còn ai muốn đến nữa. Cho nên có đủ hàng cơm mà cũng phải có đủ tàu chờ là lẽ thế.

Và có đủ tàu đã đành, nhưng tàu lại cũng cần phải có máy chạy nhanh, phải cho lịch sự, sạch sẽ, sáng sủa, thoáng hơi, có buồng xem sách, có đủ mọi cách phòng-tiện. Lại một điều cốt yếu nhất là làm cơm cho người ta ăn phải cho từ-tế ngon lành. Ta thường lấy sự ăn làm sơ-sài, mà người các nước lấy làm quan-trọng lắm. Nhớ năm xưa trong khi hội du-lịch (Touring Club) họp đại hội đồng, quan Loubet là nguyên Tổng-thống nước Pháp đã có nói bóng một câu về sự nâu ăn mà ý nghĩa cũng có thực như thế. Ngài nói rằng: « Ở nước Pháp, cách nấu ăn cũng là một cái nguồn lợi của nước ».

Xem đây thì biết rằng sự nấu ăn cũng không phải là một việc đáng coi thường. Vì khách du lịch không những người ta chỉ cần những sự sung-sướng cho thân-thể mà người ta lại cần cả những sự sung-sướng cho tâm thần nữa. Ta thường có câu : « khôi nhà ra thất nghiệp » là ta yên trí rằng đi đâu cũng không sung-sướng bằng ở nhà, nên ta ra ngoài thì gặp sao hay vậy, thế nào cũng là xong, nhưng những khách du-lịch ngoại quốc người ta đã đem thân đi chơi thì phi không được mọi sự thỏa-mãn người ta không nghe, đã là mất đồng tiền thì có đáng đồng tiền người ta mới chịu.

Như ta ở đây, vũng Hạ-long là cảnh nước ta, nếu ta muốn lợi dụng vũng này để kiếm lợi thì ta cũng phải có phần vào việc tiếp khách ngoại quốc đến du-lịch nước ta mới được, ta chớ có cái gì cũng nhất thiết ỷ vào Chính-phủ cả thì không nên. Đã hay rằng Chính-phủ vẫn sẵn lòng trợ cấp cho, nhưng nếu ta không làm thì sao được. Cho nên phàm về những hội nào thành lập, hoặc để làm hàng cơm, hoặc để đóng tàu mà có gọi cổ-phần thì những nhà tư bản ta cũng nên vào phần cho nhiều. Ấy hễ những người ngoại quốc đến du-lịch nước ta mà khi về người nào cũng được thỏa mãn, không có ăn hận điều gì thì chắc rằng càng ngày người ta càng kéo sang nước ta đông mà người ta càng kéo sang đông thì ta càng được nhiều lợi. Không những là lợi riêng về sự bán hàng cơm hay sự chở tàu thuê, lợi là vì người ta đã đến nước mình [illegible] thì [illegible] đến đâu người ta cũng phải mua phải sắm thì mình bán được cái gì là lợi cái ấy rồi. Đồ thêu, đồ khảm, đồ chạm, đồ đồng của mình cũng đã nhiều thứ người ngoại-quốc thích mua, bề đâu rằng trong đám khách du-lịch ngoại-quốc đến nước mình không có lắm người mua về để kỷ niệm sự du-ngoạn ở vũng Hạ-long hay là mua về làm mẫu để rồi buôn hàng của mình về nước người ta bán. Mà có lẽ những thổ sản, những nguyên-liệu của mình cũng vì có người ta đến tận nơi người ta biết mà rồi nhân đây đem ra bán ngoài được nhiều, biết đâu!

THUỴ THIÊN

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 31 Mai 1923

Tại thứ-dân nghị-viện

Thứ-tịch ngoại viện đã đắn phiếu ưng chuẩn cái chánh sách của quan Poincaré về các khoản chi tiêu trong hạt sông Rhur.

Ngạch tư pháp

M. Faucon er mộng bổ ở Paris, các quan tòa ở Saigon có tên sau này được bổ quan tòa dự khuyết : M. Germiny tại Long-xuyên ; M. Filippini tại Saigon ; M. Mantavant tại Trà-vinh ; M. André tại Bắc-liêu ; M. Pignol tại Sóc-trang.

Paris ngày 2 Juin 1923

Tại thứ-dân nghị-viện

Sau khi bàn về việc những người về đảng Bảo-hoàng đánh đập mấy ông nghị-viện về Tả đảng ở ngoài phố, nghị-viện đầu phiếu tỏ lòng tín cậy chánh-phủ. Số phiếu bỏ đồng-tình là 379, chỉ có 191 phiếu phản-đối mà thôi.

VÔ - TUYẾN - ĐIỆN

Bordeaux, ngày 2 và 3 Juin 1923.

Quan Giám-quốc tại Alsace

Tại Cao-đẳng học đường Strasbourg, quan Giám-quốc có đến dự lễ khánh-thành một bức nữ-tượng nhà đại-tài quốc ở quận Alsace là ông Pierre Bucher. Quan Giám-quốc có đọc diễn-văn biểu dương tấm lòng ái-quốc của ông. Trong buổi chiến-tranh mới rồi, ông vận - động rất nhiều. Ngày 30 Juillet 1914, ông được tin rằng ông sắp phải bắt, nhưng ông không chịu trốn qua nước Thụy-sỹ. Ông đi bộ về quận Alsace xui giục bọn thiếu-niên đào ngũ, rồi lại trở về nước Pháp, tác bẩy giờ các đường lối đàn đàn cũng có quân-Đức, thực ông gặp lắm nỗi nguy hiểm khó khăn. Sau ông tình-nguyện vào theo việc quân trong binh-giả nước Pháp, thì ông đã đi công cán nhiều lần rất nguy hiểm, sau ông được lên chức quan.

Quan Giám-quốc và quan Thượng có đến thăm phòng Thương-mại. Quan Giám-quốc cũng phu-nhân và quan Thượng-thư bộ Vệ-sinh có đến thăm nhà thương, đến hồi 14 giờ, thì quan Giám-quốc cùng quan Thủ-tướng đi Saverne. Nhân dân hoan-hô rất là nhiệt-thành.

Sáng hôm thứ bảy, tại Metz quan Giám-quốc có coi diễn-binh. Sau ngài có đến thăm phòng thương-mại. Buổi chiều ngài đi thăm các xã gần đấy. Sau ngài đi đến Chaumont.

Một cuộc bay

Viên quản Bury đã chiếm khôi về việc bay cao nhất Viénlly bay cao được 870 000 thước, chở nặng 200 kilos.

Việc nước Đức

Báo *Le Temps* nhận được tin ở Dusseldorf nói rằng giá tiền mark lại hạ xuống. Tám học viên và đốc dương [illegible] đã bị bắt. Tổng số tiền [illegible] đã lên tới 1 triệu 500 000 mark.

Thợ thuyền đòi tiền công tính theo giá tiền hoa-viên Hoa-kỳ.

Các hạt trù-bình hiện nay yên ổn. Linh cảnh-sát nước Đức có bắt nhiều người về đảng Đại-Đông nhất là ở Dormund và ở Hocnem.

Việc đình-công trong hạt sông Rhur đã xong.

Tuy kim khí được lãng tương một trăm phần trăm, và mỗi người lại được số tiền phụ cấp là 130 000 marks.

Đội nhi vẫn có người bảy hoặt dụng cụ. Các quan định phá những rang gần ngay đường hỏa-xa để tiện việc trông nom.

Hai nhà phi-hành gia nước Pháp đỗ máy ở vùng Nuremberg, thì người Đức tịch biên máy bay chúng đỗ đạc. Các nhà ấy cũng phải giờ lại.

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-âu

M. Alexandre thương-thư bộ Ngoại-vụ nước Hy lạp có cầm ơn đại-tướng Veliê, là toàn-quyền đại-sứ nước Pháp đã tận thành cho việc giải quyết các vấn-đề bồi khoản của hai nước Hy-lạp và Anh-chí kỳ được thanh-công. Về việc này các nhà quyền binh nước Anh tự nhiên cũng nghiêm cẩm không cho các tàu có nước Hy-lạp vào trong các cơ sở Đông âu. Xem như vậy thì biết nước Pháp không có tư vị, mà cũng không phải là một minh nước Pháp can thiệp vào việc ấy.

Ngày hôm thứ sáu hội-đồng chánh rị đã triệu tập đến, song sau lại hoãn lại.

Các nhà giám định tài chánh đã bàn đến việc hoàn lại các trả-khoản của nước Tnổ.

Hội Vạn-quốc

Hội-đồng nhà-phiên hội-nghị ở Genève đương tìm cách để điều-hòa lời khởi-nghị của nước Hoa-kỳ về việc buôn các chất độc với bản giao ước đương thi hành ngày nay. Hội-đồng còn bàn chưa giải quyết xong.

Gió bão ở nước Ý.

Trong tỉnh Assola bị gió bão dữ-dội. Hai cái cầu bị đổ. Ở đường Sin-plon có nhiều nơi bị lở.

Một giống thú lớn lắm

tự mấy trăm vạn năm về trước

Bác vật học viện nước Mỹ đã hai năm nay có tổ-chức một đội bác vật thám-hiểm ở Á-châu, hiện thám-hiểm tại phương-diện Mông-cổ, đã đào được các thứ động vật hóa đá đời xưa nhiều giống lắm, nhiều giống không khác những giống đã phát kiến được ở tây bộ nước Mỹ chút nào ; nhân thế các nhà bác học chứng minh thấy rõ được rằng cổ châu Á với châu Mỹ vốn có lục-địa liên nhau. Mấy hạ năm ngoái có phát kiến được một giống động vật lạ lùng hơn cả, ở về nơi Mông-cổ chỗ cách Trương-gia-khẩu chừng hai trăm sáu mươi dặm Anh, đào thấy một cái xương gót chân của một giống thú kể vào loài động vật lớn nhất trong thế-giới gọi tên là giống thú Baluchitherium, tức là giống thú mà ngày xưa đã phát-kiến được một cái xương cổ ở về Ấn-độ các nhà bác-vật chứng minh rằng giống thú này cổ từ hai ba trăm vạn năm về trước.

Tin Trung-hoa

Ngày 25 Mai 1923

Hương-càng đặc-điện

Có tin đích xác rằng Thẩm-hồng-Anh đã trốn sang Giang-tây. Thảo-tặc liên-quân đã đánh được quân Trần-quýnh-Minh ở Đông-tô-hạ.

Tôn Đại-nguyên-soái

Nhiều tờ viễn chí, Tôn-đại nguyên-soái đã hạ lệnh cho Ngụy-bang-Bình tức Tây-giang bắc-tặc quân chỉ huy-sư ; Con-chấn-Lân làm Đại bảo-đình tặc-quân sứ, kiêm chức đốc-quân ; Doãn-Kỷ làm Trung-ương trợ-bại tặc-quân chỉ huy-sư ; La quế-Phương làm Đại-bản-doanh bình trạng đệ-tam-chi bộ-trưởng.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Lê-nguyên-Hồng báo sứ-thần bỏ-đào-nha rằng xin tình nguyện bồ tiền tới ra để chuộc lại những người lữ-khách bị bắt lấy.

Việc lữ khách bị bắt

Ngoại-nhân lấy việc trù-khoản để chuộc lữ-khách bị bắt làm một cái mình-chứng rằng thế lực tài phí có phần mạnh hơn Chính-phủ và đốc-quân. Vì thế càng khinh-miệt Trung quốc lắm.

Tuyên-cử tổng-thống

Tham nghị viện đã định hội-nghị để giải-thích nhiệm-kỳ cho Lê-nguyên-Hồng và tổ-chức việc tuyển cử tổng-thống.

Tin Lý cán-Nguyên

Lý cán-Nguyên xin phép nghỉ 10 ngày để được ưng chuẩn. Ngày 14 vừa rồi đã từ-giã Bắc kinh, cùng Sầm xuân-Huyên thương nghị muốn duy-trì cái thế lực Tây nam chỉnh-học-hệ.

Lý cán-Nguyên và Trương-thiệu-Tăng

Lý-cán-Nguyên trong khi nam hạ đã lưu một bản tờ trình để biện-thị cùng Trương-thiệu-Tăng cùng tiến thoái

Ngày 26 Mai 1923

Hương cảng đặc-điện

Quân Hòa-thắng-Trí lại thu phục được Hưng-ninh. Bắc-quân một vạn hai nghìn người đã tới Thụy-hưng.

Việc mấy người ngoại-quốc bị bắt

Ngoại-giao bộ nghe tin mấy người ngoại-quốc bị bắt các đã đánh điện cho sứ-thần Bồ-đào-nha biết. Nguyên tên tướng cướp ấy đã cùng Đề-a-trang-Ngọc đến thương xin được thu làm quốc-quân thì trước hết hãy xin thu một nửa số người bị bắt, chờ khi điều kiện đã hoàn-toàn lý-hành rồi bấy giờ sẽ thu nốt. Việc này là nhờ có An-đức-Sâm cùng các thân-sĩ ở Lâm-thành vào tận phi-sảo điều-đình mới được. Điều-trang-Ngọc nhận nuộc các khoản yêu-cầu của tên tướng cướp, trước hết đã rất quân lại ra. Khi quan quân đã lui ra ngoài 30 dặm rồi, tên tướng cướp lại yêu-cầu trước hết hãy phải cấp cho hai vợ cây bộ-rang, hai trăm cỗ cơ quan súng, hai mươi chiếc đại-bác, và cho được quản hạt trong huyện để trù-ướng, bấy giờ mới chịu thu cho 8 người ngoại-nhân về.

Tin Trương-đình-Ngọc

Trương-anh-Hoa và Trương-thiệu-Tăng bàn định tiến cử Trương-đình-Ngọc làm diêm-thụy-trưởng.

HOA BẮT CHUỘT

Trong tờ báo này trước đã thuật một chuyện, độc-giả ai nghe cũng lấy làm lạ là tại một xứ kia ở Bắc phi-châu có sẵn một loài cỏ bắc trắng, hát được những con sinh-vật nhỏ vào trong rễ mà làm thực-liệu ; nhưng trong khi đắt còn hiếm gì cái lạ, càng nghe thấy rộng càng có cái cảnh-tượng « đã xuất đã kỳ » lại một xứ [illegible] người ta tìm ra một thứ hoa [illegible] phải-kiến một thứ hoa bắt được con chuột gọi tên là hoa Aristochia. Thứ hoa này dài tới ba, bốn thước trở lên, hình như cái nón, thường xông ra một thứ xú-khí như mùi thịt thiu, hễ con chuột nào chạy vào trong hoa thì không ra được nữa, rồi đến chết nay. Có một vài giống thú nhỏ cũng bị nó bắt một cách thế. Đến xét kỹ cái tính-chất loài thực-vật này không phải là tính ăn thịt, nên những loài vật bị bắt mà chết ở trong hoa không tiêu hóa được chút nào cả.

Cuộc thi bài ca Ấu-trí-viên

Mấy lời khích phúc ông Đinh-văn-Sum

Sau khi bốn giải trúng-tách về bài ca Ấu-trí-viên đã tuyên-bố, trong nữ-giới các bạn đồng song thấy có tên em có nhiều bà chị quá yêu đến chơi hoặc viết thư ban cho những lời khen ngợi quá đáng và có tỏ ý khuyến-miễn, khiến cho em mừng sợ khôn cầm. Mừng vì mấy lời quá kịch mông ơn để-bạt chẳng lẽm dự mại-lịch tại chiếm vẻ-đàn ; sợ vì sao cho được xứng đáng được những lời trân-trọng mà các bạ đã khuyến-miễn cho. Nay lại tiếp được số báo ngày 29 tháng Mai mới đây, thấy có bài của ông Đinh-văn-Sum tỏ ý mừng em đã được trúng giải, phụng lộc những lời vàng tiếng ngọc, lòng em đây lấy làm cảm-kích vô cùng. Ở nay sin cố công luyện-tập cho được không phụ những lời tiên-sinh đã quá yêu mà kỳ vọng cho em và cho cả nữ giới chúng em nữa.

Nhưng sau đây em lại xin có mấy lời biện-bạch để tiên-sinh rõ. Vì tiên-sinh cho mấy lời phi-lộ của em đăng trong số báo ngày 14 Mai là có ý chơi tai, chẳng hay tiên-sinh quan-sát về phương-diện nào hay trí phán đoán quá cao làm sao mà có những lời thống trách ấy, chẳng hóa ra oan cho em lắm ru ?

Em nói : em là phận gái quê mùa, tài sơ học thiển đâu dám chống cáo bậc danh-nhân tài-tử tranh khôi đoạt giải tại nơi bát trận văn-đàn, vì lòng nhiệt-thành đối với quốc-văn và chút cảm-tình đối với Ngô nữ-sĩ mà em cũng chuyết nghĩ nên một bài đoản-a nay mai được dự trúng, thực là một điều em chưa hề mộng-tưởng đến bao giờ. Thực thế, một cuộc thi có giá-trị và khó khăn như cuộc thi bài ca Ấu-trí này, trong bọn làng văn sĩ là người thấy cái đề-mục đường hoàng chỉnh-đại như thế mà không một lòng dăng được hoan-nghênh, chẳng cần phải nói lắt nhắt có trăm nghìn người chứ không ít, vậy thì thiếu gì các bậc tao-nhân kiệt-sĩ chẳng nhau gắng sức đua tài, lấy là một kẻ thôn-nữ như em học tập đua đòi cho ái là cầm được thăng-tuần, vậy mà được trúng tưởng cũng là ngẫu-nhiên mà thôi ! Vì cái lẽ đó mà em cần phải có mấy lời phi-lộ để cảm tăng văn lượng biết cho, nay tiên-sinh lại cho mấy lời đó là khoe-khoang, điều đó thực em đáng-tuần, cũng ngạc-nhiên lắm.

Lại một điều là tiên-sinh cho em nói như vậy là có ý bỉ thị các bạ trong làng văn. Cái bản ý trong mấy lời phê

Download sách Xưa Quán Ven Đường

người cực-ngoại, chính ngay trong các người dự-thi kỳ này dẫu ai không được trúng cách chăng nữa, xem mấy lời đó tỉ cũng xét ra được cái vị-ý của em nói ra thế nào đó mà tâm lượng cho, nữa chi tiên-sinh là người cực-ngoại hẳn không có lòng bực tức, sẵn lòng công-bằng mà lại phẩm-bình nên những lời trái với cái ý-tưởng của kẻ trong cuộc một cách sai lạc như thế ru? Vậy em chẳng rằng có lẽ tiên-sinh chưa chịu xét kỹ cho vậy.

Tiên-sinh lại nói câu : Đó là em làm thử mà chơi, sự bất thành linh mà trúng giải tư Đấu đó th. tiên-sinh lại là cố ý đặt để ra vậy. Báo-chương còn đấy, tiên-sinh thử giở lại trong qua xem trong bài đó có câu nào em nói như thế không ? Thiết trường người đã mở miệng nói nên lời, cầm bút viết nên văn, không khi nào khi cái tiếng khinh-bạc em sẽ vì câu nói không ấy mà bao giờ gỡ thoát cho ra.

Nương thời, em cũng chẳng rằng tiên-sinh bắt ứng vì quá nem mà trách bị nên nương lời đó, chỉ cũng không có lòng nào, nên em cũng xin thực thà mà bày tỏ ra như thế, cũng không dám nói lấm sợ nhàm. Vậy mong rằng trước khi tiên-sinh đọc mấy lời trên đó, hãy xin tiên-sinh vui lòng mà nhận mấy lời cảm tạ của em, thì em lấy làm hân hạnh lắm.

Lương-thị-Hiền (Sơn tây)

VIỆC HANOI

Giá học. — Kể từ ngày 3 Juin 1923, giá học ở kho Nhà nước định là 8 $.05.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 2 Juin 1923* : 3-/, 57 80. — 4-/, 1918 61,42. — 5-/, 1915-1916 74 85 — 5-/, 1920 88.25.

Tin tàu. — Tàu *Angkor* khởi hành ở Marseille, ngày 1er Juin.

Quan Toàn-quyền đi Saigon. — Quan Toàn-quyền Baudoin ở Dalat khởi-hành đúng 6 giờ sáng hôm 1er Juin thì 7 giờ tối ngài đã tới Saigon. Trước khi ở Dalat-mới đi, ngài có vào với quan Khâm-sứ Pasquier và quan Công-sứ có xem xét cả tỉnh-lỵ Phanthiết.

Baudoin phu-nhân còn ở lại Langbian, chừng 15 bữa nữa mới vô Saigon.

Những ngày quan Toàn-quyền tiếp các quan khách tại Saigon thì định vào ngày thứ ba và thứ năm từ 9 giờ đến 11 giờ sáng.

Rước lễ Sanh. — Đúng lễ chiều hôm qua chủ-nhật 3 Juin thì rước Minh thánh chầu, song vì trời mưa ngăn trở, cho nên lại phải hoãn đến chủ nhật sau là ngày 10 Juin.

Quan Thống-sứ đi nghỉ mát. — Quan Thống sứ Monguillot và gia phu-nhân đi ô-tô xuống ngỉ mát dưới bờ-sông từ sáng thứ bảy vừa rồi. Chừng đến ngày 11 này thì ngài về Hanoi, ở độ một tuần lễ rồi lại lên Lnapa.

Tối nay đấy ! — Bản báo nhắc lại rằng tối nay 9 giờ tại nhà Nhaydâm phố Bờ-hồ sẽ có cuộc làm trò của giao-sư quí tuổi. Em nào mở dễ lấy tiền quyên vào các phương tiện-nghiệm khoa học.

Cái đàm cụ Péralle. — Có tin hôm qua rồi mưa tuổi ma người đi đưa đám cụ Péralle, nguyên Giám-đốc học-chánh Bắc-kỳ cũng đông lắm. Hồi 4 giờ làm cái nước từ nhà ở đường Henri Rivière đến nhà thờ làm lễ rồi rước xuống nghỉa địa xây.

Các giáo viên nam nữ Tây Nam ở thành-phố đi đưa gần khắp mặt. Thế mới rõ trong lúc bị ốm sinh cụ đối với các giáo-viên rất là niềm nỏm.

Khi tới huyệt thì quan Giám-đốc Sở-đồng Học-chánh Bắc-kỳ là M. Lafferrondorie thay mặt Học-chánh Bắc-kỳ và M. Estorl đốc-học các trường Pasp-Việt trung-ương Hanoi, thay mặt hội Ai-nẫn các giáo viên Pháp có đọc bài diễn-tăng.

Sau đây xin dịch đăng bài diễn-tăng của quan Giám-đốc Học-chánh Bắc-kỳ như sau này :

Tôi xin thay lời chúng phủ Bảo-hộ đến Kiên-vẳng ông Louis Péralle. Ở giữa việc việt, và rất là bất lòng. Khi ông về hưu-trí tưởng rằng còn được hưởng tuổi thọ lâu dài, ai ngờ năm ngoái ông 58 tuổi mà ông đã vội thác giữa chỗ thân thuộc rất quý mến, kẻ quen người biết rất yêu vì.

Ông sinh ngày 3 Octobre 1865, tại quận Anbe. Tổ tiên thời, ông đã quyết chí đi theo việc nghề giáo-dục, ông lần học ở trường Sư-phạm Troyes, mang bằng giáo sư sơ đẳng tại trường Bar-sur Aube, sau lại vào lòng học hai năm tại trường Sư-phạm chuyên khoa Cluny, đến năm 22 tuổi thì ông mang bằng giáo sư tập-sự ở Nam-kỳ, ông làm việc quan ở Nam-kỳ hầu năm. Từ năm 1887 đến năm 1908 ông sung chức giáo sư ở trường Mỹ-tho, trường Chasseloup Laubat Ông lại có lĩnh chức chưởng giáo trường sau này là lâu, sau cùng ông mang bằng thanh tra các trường học ở Nam-kỳ.

Ông đã ở ra là một nhà có hiệt thì về khoa sư-phạm và về việc cai trị, nên ngày 3 Décembre 1908, quan thế hiến chức-nhiệm này để cử ông vào chức Giám-đốc nha học-chính Bắc-kỳ.

Tuổi là cái sự-nghiệp của ông rất hiển-hách, rất chánh-đáng, lớn nào cũng chỉ chuyên về việc công-ích mà thôi, đã bước đến cái bậc thang tột cùng vậy.

Ông giữ chức Giám-đốc nha Học-chính mười năm giời, ông hết sức lo toan việc mở mang cái nền học Pháp-Việt, là một cái văn-đề ai đã can thiệp đến, mà cũng sắc lòng muốn giúp nước minh, và làm điều hay cho dân bảo-hộ như ông, thì cũng phải lấy làm hâm-hnh và công. Không những ông đã chính đốn lại các co-quan học-chính mà thôi, ông lại cho đi giảm-sát mọi nơi luôn, để xem cái co-quan ấy vận-động ra làm sao. Ngay từ năm 1910, ông có xuất bản một quyển sách có các lời khuyên bảo thực-nghiệm rất đắc dụng cho các thầy giáo trong việc quản-đốc một trường học. Phần nhiều các việc mà thầy giáo ra chiếu bổ ngỡ chưa tường, trong sách ấy ông đều khéo giải-thuyết một cách vừa cao thượng, mà lại vừa bình dị, vừa lý-thuyết mà lại vừa thực-nghiệm.

Ông rất nhún nhường về các việc chức-tông-sự dưới quyền mình, mà lại rất nhặt-trọng đối với công việc của mình, nên ông làm việc quan rất là cần, mấy năm sau trong các kỳ nghỉ lễ, ông có đến ngỉ ở Tam-đảo và tuần lễ thì ở đấy ông vẫn coi trong mọi việc bằng thường. Nương trong một sự dương đi trên-hôn như xe nay, công-cuộc của người ta gây dựng lên chẳng bao lâu mà lại thành ra sống-sá quá cái sức-lực của mình. Ông thấy công việc nặng nề quá sức nên năm 19,7 ông xin được về hưu-trí, thì được quan Giám-đốc hàm nha Học-chính. Ông có học-chính bội tinh từ năm 1910, và lại có cả Cao-man bội tinh, Long-hội-tinh, và kim-khánh nữa. Hai lần ông đi được tư thưởng độ ngũ nặng Bắc-đẩu bội tinh.

Ông rất mến cái Đông-pháp, mất là xứ Bắc-kỳ. Ông vẫn định lưu-trú mãi ở xứ này. Ông làm việc rất cần mẫn, mà tạng ông vốn lại nước mạnh, nên ông lại phải làm việc sức cho chưa nhỏ. Ông có chữ trong tập-chí *Ecole économique* lắm. Ông thực đúng vào các bậc nhà nho học-uông ở đời là bước ngày vào giác trăm năm vậy.

Sinh thời ông đã cúc-cung tận tụy với việc Học-chính thực là một tay có công lớn trong sự bồi đắp cái nền-tảng của nước Pháp và trong việc mở mang cái bản-đồ chữ nghĩa, vậy trong buổi buồn rầu đau đớn hôm nay, tôi xin kính chia thay lời chánh-phủ Bảo hộ và chia buồn với quí-phu-nhân cùng quí-quyến.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Bồnh nhà bóa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

C 3562

Người trúng một vạn đồng. — Cái trái-phiếu 10|503 trăng số một vạn đồng trong cuộc rất số công-thái ngày 1er Juin vừa rồi là trái-phiếu của chú Khách Đặng-khao - Kao nguyên bang-trường Kompong-siêm ngụ tại Kompong cham (Cao-mên). Nghe đâu chú có xin quyên một số lớn vào phòng thí-nghiệm khoa-học Pasteur.

Việc Đinh-quang-Chiến. — Việc quan phủ Đinh-quang-Chiến và lã tên Trần-văn-Miên, Hà-viết-Thanh, Bùi-văn-Loan, Hà-văn-Giai và Ly-v-Chang phạm tội giết chết 6 người làng Lục-liễu (Bắc-giang) ngày 22 Octobre năm ngoái thì chưng đến 15 Juin nay sẽ xét tại tòa Thượng-thẩm.

Việc đâm tàu « Nguyễn-Trãi ». —Ngày thứ năm trước sở Hàng-hải và sở Mật-thám đã đòi hỏi mấy người bị nạn ở tàu *Nguyễn-Trãi* cho biết cái nguyên ủy việc đâm tàu ấy thế nào. Lời những người này khai cũng giống như lời chân tàu là M. Lhotellier đã khai bữa trước. Mấy người này không có lương thực mà sống được mấy ngày là nhờ về mấy cân gạo mang xuống bè lúc bỏ tàu mà đi, và trong mấy hôm chiếc bè phiêu lưu đi thì chỉ ăn gạo sống mà thôi.

Học-chính. — Về việc tuyển học-sinh vào trường Nữ-sư-phạm trong tháng chín tây năm 1923 thì ta tường nên nhắc lại mấy điều trong bộ Học-chính tổng-quí như sau này cho các nhà có con gái đi học được biết :

Từ tháng năm năm 1922 trở về trước, các trường học chưa có có giáo nào có bằng Thành-chung học tốt-nghiệp ở trường Nữ sư-phạm ra cả, bởi vậy cho nên các trường Sơ-đẳng phải bổ các cô trợ-giáo có bằng Sơ-đẳng, vậy mà các cô trợ-giáo mới bổ, thì lương tháng được 22 p.50. Nhưng hiện nay ở đâu cần đến cô giáo đỗ bằng Thành-chung thì trường Sư-phạm nữ giáo-sư cũng có đủ mà bổ đi được. Sau nữa các cô trợ-giáo (monitrice) hiện đang tòng-sự trong các tỉnh lớn ở Bắc-kỳ như Hanoi, Haiphong, Bắc-ninh, Nam định, vân vân, hễ nơi nào có nữ giáo-học bổ đến thì sẽ phải dẫn dần đổi đi các trường Sơ-đẳng y-hệ-lược cả, vì đại ý trong bộ Luật-học là phàm các trường Sơ-đẳng kiêm-bị (école de plein exercice) thì về đạo dạy học phải giao cho các viên giáo học nam nữ cả.

Một người con gái đã có bằng Sơ-học Pháp-Việt rồi mà muốn sau này được bổ làm nữ giáo-học thì trước năm tây 1er Septembre phải làm đơn gửi đến bà đốc trường Nữ sư-phạm (Ecole normale d'institutrices) để xin thi vào học trường ấy.

Kỳ thi lấy định vào trong khoảng tuần lễ thứ nhất vụ khai trường.

Cái số mười-lăm năm nay là hai-mươi người đỗ đầu thì được 10 anh nguyên sẽ học bổng trong bốn năm theo học tại trường. Những người được vào sẽ phụ thi có thể được nữa số học bổng ưu học sinh, hoặc là được theo học ấu ở tại trường mà mỗi tháng phải trả 8 đồng hay là ở ngoài mỗi tháng trả 2 đồng.

Học hết năm thứ tư thì tốt nghiệp được bổ giáo học sơ đẳng, lương bổng mỗi năm 450 đồng, kể cả tiền phụ-cấp như hay gửi nữa thì mỗi tháng cũng được chừng 50 đồng. Cứ hai năm lại có thể được tăng lương một lần là 78 đồng và niên-bổng cũng tới được tới 1540 đồng, không kể các tiền phụ cấp khác.

Những giấy phải đính theo là :

1· Giấy khai sinh ;
2· Giấy kiểm-hạnh của gia-quyến ;
3· Cái bằng sơ-học ;
4· Giấy thân nguyện làm giáo-học 10 năm, bằng không thì phải hoàn tại số tiền học bổng ;
5· Giấy của người cha hoặc người thay quyền cha cho phép kỳ tỏ thân-nguyện ký và chính người cha hoặc người thay quyền cha cũng phải thân nguyện rằng nếu con mình (ý nói trường hợp vì tình hư mà phải đuổi thì cũng phải nộp tiền học bổng lại.

Ai muốn hỏi thêm điều gì nữa thì có thể lại trường Nữ-sư-phạm đường Félix Faure số 58 ở Hanoi mà hỏi.

Còn chưa chán. — Không bao giờ thấy mưa dễ như trận mưa vừa qua, rông rã suốt ba đêm ngày không ngớt hột. Các phố thấp trong mấy ngày mưa ngập cả, nhiều nhà phải tát nước ra ngoài đường cho khỏi lội. Thế mà ngày hôm nay thuyền thoáng lại còn lác đác mấy hột.

Hay là tại độ này dân thành-phố kém riết về việc trời dương với việc thiên nước ấu mà trời thương tình cho nước xuống cho dạn khỏi ta-thán nữa chăng !

BẢN ĐẤT

Một khu đất thực đẹp ở gần lò rượu bia ô-mên (Hommel), rộng 1630 vuông.

Ai muốn mua thì hỏi tại : M. Speck (Dépôt Gare) ngay nghĩa-địa nhà đạo trông sang.

8595

Tiệc tháng và diễn-thuyết tại hội Khai-trí. — Tiệc tháng của hội Khai-trí ngày thứ bảy 2 Juin mới rồi, đến dự tiệc có các quí quan cùng các hội-viên An-nam được hơn bốn mươi vị. Tiệc rất vui vẻ. Có phường nhạc Hà-đông thổi những khúc rất hay.

Tiệc xong ông Nguyễn-Lễ, hóa học kỹ-sư, có diễn thuyết về Vi-trùng-học.

Ông nói luôn ngót hai giờ đồng hồ, thính giả ai nấy lắng tai nghe. Bài diễn-văn ông soạn đã có công-phu, mà ông nói lại rõ ràng, và mỗi khi ông nói đến vật gì, ông lại đưa những thứ vi-trùng ấy ra cho mọi người cùng xem. Bài diễn-văn viết ra phòng độ hơn ba mươi trang, có thể chia ra các mục như sau này :

Lịch-sử vi-trùng ;
Nhiệm-vụ vi-trùng ở trong thế-giới ;
Vi-trùng sinh ra nhiệt lực ;
Vi-trùng sinh ra ánh sáng ;
Vi-trùng sinh ra phẩm ngũ-sắc ;
Vi-trùng với cơ thể ta xưa đời nhan ra thế nào.

Ông diễn-thuyết dứt lời thính giả đều vỗ tay hồi lâu. Sau ông lại có chiếu kính hiển vi kép cho thính giả coi mấy thứ vi trùng, và màu của người ta, ai cũng lấy làm vui thích lắm. Cuộc diễn-thuyết hôm ấy, thực rất là có ích. Xem cuộc diễn-thuyết ấy ta lại biết được một điều rằng tiếng An nam không phải là nghèo. Một bài diễn-thuyết về vi trùng học, các tiếng khoa học kể có biết bao nhiêu, ấy thế mà ông Nguyễn-Lễ tìm được đủ tiếng nói, thính giả ai nghe cũng hiểu, không có điều gì là ngộ, như vậy thì đủ chứng rằng tiếng An-nam chẳng những đủ mà dịch các sách triết-học, mà cả dịch các sách khoa-học cũng không thiếu vậy.

HAY CHO XÃ HỘI

Một nhà ở khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tờ Bi-e-man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 178, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ nhật ngày lễ nghỉ.

Thi tốt nghiệp trường Cao đẳng Nông-lâm — Đến ngày 15 Juin này các sinh viên trường Cao-đẳng Nông-lâm sẽ thi lâm-chính thanh-tra chuyên môn và nông-chính thanh-tra chuyên môn.

Hội-đồng chấm sẽ có : quan Thanh-tra Nông-chính tại Kinh-tế cục, kiêm đốc trường Nông lâm Cao-đẳng Jean Lan làm chánh chủ khảo ;

Quan Chánh Giám-đốc Lâm-chính Đông-pháp tại Kinh-tế cục, Nông-phố kỹ-sư Gaibier, quan Thanh-tra Nông-chính kiêm Chánh sở Nông-phố Bắc-kỳ, nông nghiệp kỹ-sư Braemer, quan Thanh-tra Lâm-chính tại Kinh-tế cục Benuel, và quan chánh phòng thí nghiệm. Chợ-đành Pelelet.

Bán xe ô-tô hiệu « MATHIS » 10 mã-lực, 4 chỗ ngồi, mới nguyên, có đủ 42 đồng đồ chữa cháy. Đèn điện, và mở máy bằng điện.

Ai mua sẽ dạy cách cầm máy.

Hỏi tại số nhà 9, phố chú Máy-gạch (Rue de la Briquèterie), Hanoi. 3602

Thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Số học-sinh thi bằng Sơ-học Pháp-Việt (Certificat d'études primaires Franco-Annamites) ở toàn bắc Bắc kỳ cộng được non hai nghìn người người mà trong số kỳ thi hai hội-đồng Hanoi được hơn 900 người.

Bản-quán nhắc lại rằng các học trò trường công thì thi tại trường phố Sinh-từ và học trò trường tư thì tại trường phố Lò-đúc.

Học-trò phải mang đủ bút mực thước, văn vân.

Học trò trường công thì phải đem theo quyển sổ riêng của mình tại nhà trường (livret scolaire) và học trò trường tư thì phải đem theo một giấy cần cước (pièce d'identité) để nói trước. Bắt đầu thi từ 7 giờ sang.

Thi bằng Thành-chung. — Sáng hôm nay, tại trường Bảo-hộ đã bắt đầu thi bằng Thành-chung Pháp-Việt, số người ứng thi là 204 nam học-sinh và 11 nữ-học-sinh. Các đầu bài thi như sau này :

Bài âm-tả

Lever de soleil sur la côte tonkinoise.

Peu à peu le brouillard s'atténua et s'aminoit ; mais, dans le ciel enfin devoile, couraient de *longues nuées grises*..... Des oiseaux de mer passèrent dans un souffle venu du golfe par-dessus l'île pointe de Haimam. Des acnes de bleu pâle trouèrent la nuée.

Alors, brusquement, le soleil écarta les brouillards ; d'abord, derrière ces fumees, il apparut tel qu'un pain de cacheter, *blanc*, sur le fond gris des nuages, puis, les chauds rayons ayant desperse les brumes vers nuit heures du matin, le ciel tout entier se deploya comme un *pavillon* d'un claire et tendre azur, ou de lointaines nuees mettaient un frisson légers.

Un souffle vif éparpillait joyeusement, au ras de l'eau et des rizieres, les dernieres brumes et la lourde et humide atmosphère de la nuit. Puis au gre des brises matinales, dans le ciel, un instant dégagé tout entier,

Tòa án Trừng-trị. — *Biết xử chung thân*, — Tên Trần-v Phúc làm nghề cu-li xe phải phạt 3 tháng một ngày tù về tội ẩu cấp cái vi tiền của một người bán kẹo tên là Hoàng-v Bạch và bắt bạn tù phải đi biệt xứ chung thân.

Đánh đội con gái. — Nguyên có taọt người đội con gái đứng rình ở nhà xậm *Bờ-ng-Lợi* phố Carreau, thấy một tại đem một á giang-hồ đến xâm hiếp cho khách trọ ở đấy. Khi á trở ra về, người đội con gái chạy lại bắt, mụ đưa á lấy kéo lên, thì có một bọn cầm dao gậy đến đánh thảo. Người đội lấy nhận mặt tên Đào-văn-Phong và tên Phạm-trọng Quý ở ngõ Nam-ngư. Hỏi thì hai tên đến chối cãi không nhận tế gì. Tòa nghe nhời luật-sư bên bị cãi rồi hoãn để nghị án.

Đánh đổ xe người bị thương. — Tên Lê-văn-Nguyên đánh xe ngựa chở đồ hàng, đề xe chạy nhanh chạm phải hai chai xe tay có một người Tây và một người đầm đương đi ở phố nâng Long ngã bị thương, rồi cứ đi thẳng không đứng lại. Tòa hỏi chứng tá và nghe luật-sư bên bị cãi, rồi hoãn lại để nghị án.

Làm đầm thuyền. — Tên Ngô-v-Tựa cầm lái tàu *Đinh-tiên-Hoàng* của công-ty Đạm-thái Bước khi đến địa-phận tỉnh Sơn-tây chạm phải cái thuyền nan của một người tên là Trần-đình-Bái đi chợ về bị đắm, rồi cứ cho tàu đi không dừng lại cứu. Hỏi thì tên Tựa không nhận. cãi không phải tàu *Đinh-tiên-Hoàng* đâm đắm thuyền ấy. Tòa hỏi người chủ thuyền bị đắm rồi hoãn lại để đòi chứng-thực xác-tội.

Các đường mắc nghẽn vì nước lụt. — Mấy hôm mưa vừa rồi các tỉnh bị ngập nhiều làm, cứ xem những điện-tín các nơi đề về phủ Thống-sứ như sau này thì rõ :

Lạng-sơn. — Vì mưa mãi cho nên các đường từ Lạng-sơn trở lên bị đứt cả, các phố chỉ thấp ở trong tỉnh có lẽ bị ngập hết. Đêm hôm nay nước sông Kỳ-cùng lên nhiều, chỉ còn cách cầu có 2 thước nữa mà thôi.

Hưng-hóa — Yên-yên. — Đường Hưng hóa đi Vạn-yên cũng bị mắc nghẽn sáng hôm nay.

Ninh-bình. — Đường thuộc-địa số 1 bị ngập từ khoảng 109 đến 111, nhiều chỗ nước ngập đến 66 phân tây, xe ô tô không thể nào đi được. Hễ hai nào nước xuống, sẽ có điện tin báo sau. Đường số 59 bị ngăn 6 chỗ, từ kilomètre 0 đến 7, là từ Chợ-gành đến Nhe-quan.

Cái cầu gỗ ở kilomètre 60 + 600 đường thuộc-địa số 2 bị nước trôi đi mất. Xe không đi được. Chừng đến mồng 8 Juin thì ô-tô phải đi bộ.

Đường Lang-co. — Quan Khâm-sứ Trung-kỳ vừa điện rằng con đường thuộc-địa số 1 độ trước vì bỏng ở phía trên Lang-co kilomètre 68 về phía ham Huế cho nên xe ô-tô không đi được, thì nay đã sửa sang rồi, vậy lại đi lại được như cũ.

Đại-pháp sử-lược

Bán tại phố hàng Gai, số nhà 99 Hanoi
Giá mỗi quyển 0$ 45

3597

Tòa án Trừng-trị. — *Biết xử chung thân*, — Tên Trần-v Phúc làm nghề cu-li xe phải phạt 3 tháng một ngày tù về tội ẩu cấp cái vi tiền của một người bán kẹo tên là Hoàng-v Bạch và bắt bạn tù phải đi biệt xứ chung thân.

Đánh đội con gái. — Nguyên có taọt người đội con gái đứng rình ở nhà xậm *Bờ-ng-Lợi* phố Carreau, thấy một tại đem một á giang-hồ đến xâm hiếp cho khách trọ ở đấy. Khi á trở ra về, người đội con gái chạy lại bắt, mụ đưa á lấy kéo lên, thì có một bọn cầm dao gậy đến đánh thảo. Người đội lấy nhận mặt tên Đào-văn-Phong và tên Phạm-trọng Quý ở ngõ Nam-ngư. Hỏi thì hai tên đến chối cãi không nhận tế gì. Tòa nghe nhời luật-sư bên bị cãi rồi hoãn để nghị án.

Đánh đổ xe người bị thương. — Tên Lê-văn-Nguyên đánh xe ngựa chở đồ hàng, đề xe chạy nhanh chạm phải hai chai xe tay có một người Tây và một người đầm đương đi ở phố nâng Long ngã bị thương, rồi cứ đi thẳng không đứng lại. Tòa hỏi chứng tá và nghe luật-sư bên bị cãi, rồi hoãn lại để nghị án.

Làm đầm thuyền. — Tên Ngô-v-Tựa cầm lái tàu *Đinh-tiên-Hoàng* của công-ty Đạm-thái Bước khi đến địa-phận tỉnh Sơn-tây chạm phải cái thuyền nan của một người tên là Trần-đình-Bái đi chợ về bị đắm, rồi cứ cho tàu đi không dừng lại cứu. Hỏi thì tên Tựa không nhận. cãi không phải tàu *Đinh-tiên-Hoàng* đâm đắm thuyền ấy. Tòa hỏi người chủ thuyền bị đắm rồi hoãn lại để đòi chứng-thực xác-tội.

Hai việc đấu giá. — Chiều thứ bảy vừa rồi, tại sở Lục-lộ đã đấu giá thêm hai việc nữa :

1· Việc dựng mấy tòa nhà làm kho, làm xưởng và nhà ở cho người coi kho sở Điện-báo tại Hanoi.

Việc làm đáng : 171 534 $ 45

Những người đến thầu là :

Grands travaux d'E. O. bỏ hạ 9·/,
MM. Trần-ngọc Điền — 11·/,
Verneuil et Graverenad — 13·/,
Aviat — 20·/,
Đỗ-hữu-Thụy thừa Cai-ba — 21·/,

Vậy M. Cai-ba được tạm thầu.

2· Việc đổ đất và làm cầu cống cho các máng nước Thanh-hóa, có một mình M. Fournier đến thầu, bỏ hạ 12·/. Vậy M. Fournier được tạm thầu.

Sở vô-tuyến-điện Bạch-mai. — Trong tháng Mai 1923, sở vô-tuyến điện tổng có một đồn trăng chạy lạc vào sở vận-tải của ông Bạch-thái-Tòng tại con đường phố Nhi (Boulevard Carreau) số nhà 80, vậy ai có con ngựa đó thì đến mà nhận.

Bạch-thái-Tòng vận tải cục lại cáo

Hỏa tai. — Đêm hôm qua vào lúc 1 giờ ở hiệu cáo-lâu tiếng-hưng-viễn phố hàng Buồm số 93, thì phát hỏa, là chú Tchueng-Naun, bị phát hỏa, chưa rõ là tại làm sao. Nhờ có vòi rồng số Cầm và hai cái ô-tô tưới đường của thành-phố và cảnh-sở Louiệ đến chữa cho nên chỉ cháy mất một phần nhà gác mà thôi. Thiệt hại bước độ 500 đồng.

Ngã xuống bể. — Sáng hôm nay hồi 6 giờ ở nhà số 84 phố Mới có một con bé lên 5 tuổi chơi với ý thế nào ngã về trong bể nước ở sân nhà lấy đến 15 phút đồ-hồ, người mẹ mới biết rợi ra thì chữa ngay xem chừng cũng không việc gì. Vì thử chậm một tí thì khốn to.

Đánh chết người và đốt nhà. — Tên Ng-v Vinh 51 tuổi cựu chánh-lũng quản làng Phong-doanh, huyện Phong-doanh (Nam-định) bị tâm sẽ về tội đánh chết người và đốt nhà ở làng nó thì nay đã bắt được giải về tỏa án tỉnh lỵ.

Việc làm giấy bạc giả. — Việc làm giấy bạc giả mà bản báo đã nói độ trước thì nay sở mật-thám đã bắt được hai tên là Lê-quang-Bình 28 tuổi và Ng-văn-Biên 22 tuổi cùng làm tài-xế Hòa xa ở bến Gia-lâm cả.

VIỆC BẮC-KỲ

BAIPHONG

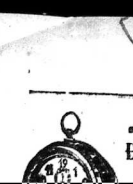
Mưa đã ba ngày. — Chẳng biết ở các nơi có đâu mưa dữ như ở Haiphòng này không ? Mưa suốt từ ngày thứ sáu, thứ bảy và chủ-nhật không tác nào ngớt cơn, bắt trận lớn đến trận nhỏ, lại hại nữa là trận giờ đêm hôm thứ sáu trước, nhà tranh có nhiều cái đổ mái, cây cối bật rễ gẫy cành là trông thấy lắm cảnh đồng tha gục cả bông lúa rạp xuống nước, thì o lúa ngâm nước dầm mềm và thối nát hết. Như thế thật đáng lo cho mà chiêm này lắm, không chắc có tránh khỏi được sự cơ cận đói kém.

Ở tỉnh thì vì các cống rãnh không tiện kịp nước mưa mà các phố xá đã bắt-đầu tráng xóa cả. Ở nhà quê mới lại khổ nữa, nước mưa ngập lụt cả nhà cả ruộng không còn chỗ tiêu thoát đi được, chỉ có trông mong vào mấy cái cống lớn thảo ra sông, nhưng hiện đến ngày nay vẫn còn đóng kỹ, thì sở Lục-lộ ngoài-nhân còn đợi đến bao giờ ?

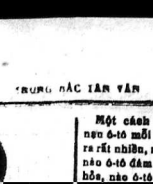
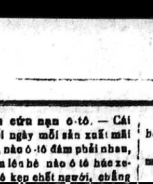
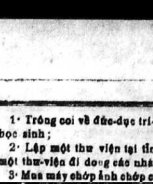
Nghe đâu chánh-dịch các làng đã bàn nhau lên kêu với quan Đại về việc ấy, nhưng chắc rằng ngài cũng đã hiểu thấu tình-thế của con dân mà rồi sẽ tư cho sở Lục-lộ phải mở các cống lớn để thoát nước trước khi các làng đến kêu vậy.

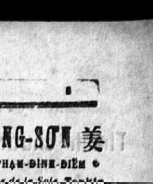
(Còn tiếp)

Tải sách Xưa Quán Ven Đường

Một cách cứu nạn ô-tô. — Cái nạn ô-tô mỗi ngày mỗi sản xuất mãi ra rất nhiều, nào ô-tô đâm phải nhau, nào ô-tô đâm lộn hè nào ô tô húc xe-hỏa, nào ô-tô lộn cả người, chẳng

1· Trông coi về đức-dục tri-dục các học sinh ;
2· Lập một thư viện tại tỉnh-lỵ và một thư-viện di động các nhà quê ;
3· Mua mấy chớp ảnh chớp các phim

山 KHƯƠNG-SƠN 姜
Chủ nhân : PHẠM-ĐÌNH-ĐIỂM
Hanoi, n· 90 Rue de la Soie Pontbl

ĐỒNG-HỒ
BẢO THỰC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mã thượng hạng
Mặt số kim có chạy dạ-quang
BẢO HÀNH 5 NĂM
Giá..... 5 $ 00
Bán tại hiệu:
A. PERROUD (Nhà xanh)
48 39, Phố Paul Bert. — HANOI

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lý, làm trò-cười cho trẻ con và người có tri không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tức Hội-các phong tặng tôi chân phẩm rằng:

Chiếu nay đại-diện phòng của MONTÈS tại đây, có chế nên một thứ rượu bổ để tặng ngợi dặng qua rải hay, đáng nên gọi là thưởng. Trước lạ phải thì gửi cho qui dương phong chẩn-đang để là Chánh-giá.

Khâm thử.

欽	嘉	有	世	敕	保	定	三	年	五	月	初
差	獎	功	襲	封	爵	位	正	一	品	大	臣
管	理	禮	部	事	務	兼	協	辦	內	閣	大
學	士	加	封	一	等	子	爵	阮	文	誠	奉
欽	此	欽	此	大	清	保	定	三	年	五	月
初	七	日	內	閣	大	學	士	加	封	一	等
子	爵	阮	文	誠	奉	欽	此				

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai dã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ về trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

LỆ BỐI CHỢ Ở

Lúc nào ăng mua hàn, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quán-bộ, chừng lại thế nào thì hiện rõ rằng vào đấy, và gửi thêm hai bức (0 $ 20) bằng tem cũng được để khỏi tiền giấy quán khán.

* Nếu ai không gửi tiền theo thì cứ để người thu-tiền khỏi trả cũng được.

Savon Cadum
Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều mỡ, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cung nhiều món độc khắc làm cho nước da mất sự mình của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chốc lưỡi mà thử nó. Nếu nó nhắc cứng làm chốc lưỡi nóng, thì savon đó làm nhiều muối, chắc nó phải làm dày nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịnh, mà lại làm cho lỗ chơn lông được khoẻn khoắc. Trong mình ta đeo có lỗ theo chơn lông, nếu những lỗ ấy bị buổi-bậm bích lại, thì nó mọc ra u, nần cung mình.

Bột và nước Savon Cadum thâm vào chơn lông, rửa đó nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoẻn khoắc và mình luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm ích kêm gì người ta dùng nó không bỏ chắc nào, mà lại lâu bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

Các ông chủ nhà, các ông thầu khoán và các ông **buôn-bán** !

Các ông nên xem cái **hạng sơn**, chỉ có thứ này là tốt **hơn cả, bền hơn cả**; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

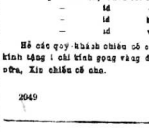
Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », Julien & Fortin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi 2063

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoàn, dạ Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiều thứ tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều màu rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THINH, Tailleur
SOIERIES Nouveautés
6, Rue des Cantonnais, Hanoi
2016

Đồng-hồ đeo tay hạ giá
Mỗi cái 1 $ 00

Trong các quý khách những đồng hồ đeo tay của bản hiệu vì giá bạc cao 8 quan nên chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1 $ 00, nếu chiếu giá không bớt thời xin bản-hiệu cái kính giọng vàng sẽ bớp xin xem như sau này:

Đồng hồ đeo tay chữa tối thấy giờ	giá trước	$ 4 40	nay	4 $ 40
— id —	cỏ kim tỷ	— 6 00	—	5 00
— id —	kim thép và kim vàng	— 4 50	—	3 50
— id —	vuông thực xinh	— 5 50	—	4 50

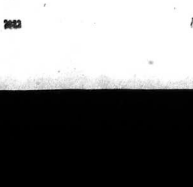
Hễ các quý-khách chiếu cỏ chọn 1 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 cái kính giọng vàng đổi mới và 1 cái hộp kính nhumium và nỗ tiền nước nữa. Xin chiếu cỏ cho.

TONG-YUNE-TAI
49, Phố hàng Ngang, HANOI
2049

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
鐘 八 廿 牌 門 街 茶 行 內 河 京 雲

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vàng, điếu hết thuốc lá, dĩa, vân vân.

2° Một bọn nhứa kính đồ các thứ mặt, mặt đơn, mặt tráng, một vàng, một mũi là cây, vân vân. Lại có đồ nhứa kính gọng bằng vàng tây, gọng học vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí khách đến bỏ mà đeo những nhứa kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ bọc chuông, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chăm-chỉm, vân vân.

4° Một bọn chậu sứ đèn sứ, lọ sứ, bát sứ, bỏ sứ đồ thủy-tiên hay là bầy cảnh cũng được và tứ bình vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chẳng các quí-khách cũng đã trông cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.
2062

Một cảnh cứu nạn ô-tô. — Cái nạn ô-tô mỗi ngày mỗi sản xuất mãi ra rất nhiều, nào ô-tô đâm phải nhau, nào ô-tô đâm lên bờ nào ô tô húc xe-bò, nào ô-tô kẹp chết người, chẳng ngày nào là ngày không nghe thấy nói, mà nguyên-nhân cốt tự phần đa số là chỉ bởi tại các người cầm lái ngông cuồng khinh-nhờn pháp luật. Bởi vậy kỳ hội-đồng thành-phố ngày 29 Mai trước ông Carou có trình hội-đồng về cái bệnh ngông cuồng của các người cầm lái ô-tô hay lạm dụng tốc-độ để hại dinh. Quan Đốc-lý nghe xong có bàn bảy giờ nên nắm một mối cái xe máy ô-tô để cho một người cảnh-sát dùng mà đi tuần riêng về việc ấy. Ngài lại nói những cái bảng báo định tốc-độ của các thứ xe máy treo ở đường ngày nay bé nhỏ quá, làm lại cho thực to hơn

Cái nhan vẻ kịch. — Có lẽ nay mai bà con ta sẽ được chứng kiến nhiều tấn bi-kịch, bi-kịch hay đến cả thảm-kịch nữa của một bọn hội nhiệt-tâm cải-lương cho bọn hề định diễn mỗi tháng hai buổi để lấy tiền làm gì thì chưa rõ, nhưng chỉ biết đại khái rằng hội đó có hai phái: một phái khuynh-hướng về việc làm phúc thì định những tiền thu được về các buổi hát đó sẽ quyên cả vào việc thiện; còn một phái lại theo cái chủ-nghĩa khác, định tiền hát thu được bao nhiêu sẽ chung rong ruổi một mục-đích bảo cử độ nào Ev. nghe là Annong, hát xướng cho thỏa thuê, rồi còn thừa thì bá-bao chi chủ-nghĩa như mỗi vẻ bảo-cử là mấy nguyên gì đó.

Nhưng hai phái còn phân vân chưa quyết định nẻo nào thì nào, thì bà con ta hãy bình-tâm chờ đợi xem những tấn kịch ấy rồi ra sao!

Tổng-dí lai cảo

Khánh-quốc kỷ-niệm tiệc — Kỳ hội đồng thường-nguyệt ngày 26 Avril trước của hội Tri-tri đã có bàn đến việc mở hội kỷ-niệm này và đã giao cho một tiền hội-đồng riêng để sửa soạn chương-trình. Hội định sửa soạn một tích hát về ngày kỷ-niệm thuê con nhà nghề diễn ngay ở nhà hội-quán để lấy tiền cúng cho hội.

Ấy đại-khái trong chương-trình thì mới dự bàn có thế, còn ngoài ra những gì nữa chưa thấy nói.

HẢI-DƯƠNG

Mandat của ai ? — Báo-quán vừa nhận được ngân-phiếu (mandat) số 598815 bạc là 6 p 30 mua tại nhà bưu chính tỉnh Hải-dương ngày 1er Juin 1923 của ông bà nào gửi về cho bản quán; mà không đề tên ai gửi cả.

Vậy cái mandat ấy của ông bà nào, xin kíp viết thư cho bản-quán, xin để qui danh hiệu cho rõ ràng.

LỤC-NAM

Chết đuối. — Hồi 12 giờ đêm hôm 13 tháng tư Annam, có một người đàn bà góa trạc độ 37, 38 tuổi, sinh hạ được bốn đứa con, làm nghề hàng dép, đi thuyền từ chợ Chũ về Bắc-giang, khi thuyền đang đi giữa giòng sông đến trước cửa đền Tam-giang thì ngã xuống sông, ngay lúc ấy những người chèn sào với vàng nhảy xuống cứu, nhưng không tìm thấy đâu cả.

Người biết chuyện lại cho

NAM-ĐỊNH

Mưa to quá. — Mấy hôm nay, suốt đêm lẫn ngày, trời mưa to lắm.

Những con đường thấp trong thành phố đều bị ngập cả. Có chỗ nước sâu tới lưng cô cháu.

Nhưng trận mưa to này hại cho mùa màng nhiều lắm.

Chết vì nhảy xe-lửa. — Một người đàn ông chừng 25 tuổi, ngày hôm 2 Juin lúc xe-lửa đương đi đến ki-lô-mét 105-800 thì nhảy xuống, bị xe đè chết ngay.

NINH-BÌNH

Học-giới bảo-trợ hội. — Hồi sáu giờ chiều hôm 1er Juin hội bảo-trợ các trường học nhà nước họp tại hội-quán hội Tri-tri lần đầu. Có quan chánh Công-sứ làm chủ tọa, quan Phó-sứ, quan Đốc-học các trường Nam; định các quan, các viên chức làm việc nhà nước, và các nhà thương-mại trong thành-phố đến dự hội đông lắm. Khi khai hội thì quan chánh Công-sứ đọc bản điều-lệ dự định và cắt nghĩa rõ ràng từng mục, xong rồi bàu một hội-đồng trị-sự tạm để trông coi các việc đợi quyền điều-lệ đệ lên cho quan Thống-sứ duyệt y mới thi hành.

Nguyên hội bảo-trợ này là do quan Đốc-học Nam-định là M. Michel đề-xướng ra đầu tiên, tỉnh Thái-bình và tỉnh Hà-nam đã lập thành chi hội rất được thịnh vượng. Mục-đích hội thật là hữu-ích cho học-sinh các trường, không cứ ở tỉnh hay ở nhà quê, xin mọc kẻ sau đây tóm tắt một vài điều:

1° Trông coi về đức-dục trí-dục các học sinh;

2° Lập một thư viện tại tỉnh-lỵ và một thư-viện đi dong các nhà quê;

3° Mua máy chớp ảnh chớp các phim có bổ-ích về việc học;

4° Giảng thuyết khoa sư-phạm để các giáo-chức luyện-tập thêm;

5° Cấp học-bổng cho những học-sinh vì nhà nghèo không thể theo học được, v. v...

Ước ao bà con ta trong thành-phố và các nơi có con em đi học, nên hiểu biết hội bảo-trợ này lợi thế nào, cổ tán-thành cho hội chóng nên cơ-sở vững bền, đầu đã đạt được tới mục-đích thì hay lắm!

VIỆC KINH-ĐÔ

Ngày lễ kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh. — Ngày 27 Mai là ngày lễ kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh tại Kinh-đô các công-thự và hoàng-thành phố diện thấy đều có trương-đăng kết-thể. Học-sinh nam nữ các trường đi ban các hay-chương để lấy tiền mà tán trợ cho các hội-học Pasteur, chỏ không bày các cuộc tiệc vui chơi như các ngày lễ khác.

緣生再
TÁI-SINH-DUYÊN

Bộ TÁI-SINH-DUYÊN (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) của Nguyễn-đỗ-Mục dịch-thuật, mới xuất-bản tiền-biên. Giá bán 0 $ 90, tiền cước gởi 0 $ 20. Có gởi bán tại bản-quán và các cửa hàng sách.
2083

TÒA ÁN SƠ-THẨM VINH (ANNAM)

TỰ Ý MUỐN BÁN

Đến hôm chủ-nhật là ngày mồng mười tháng sáu tây năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, hồi chín giờ sáng, có bán đấu giá tại nhà tâm-tâm cạnh Tòa An Vinh:

Một cái xe auto, hiệu « Overland » hai mươi mã lực, bốn số dịp (4 cylindres), máy tự động (magnéto), thắp đèn (acétylène) tám hay mười chỗ ngồi, máy mở nhanh chậm ba bực (3 vitesses), chạy dật lùi, còn tốt.

Bán tiền ngay và tiền giấy bút là mười đồng một trăm (10°/o).

Quan Lục-sự Tòa đứng bán
3549 *Ký tên:* GUILHOU

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xin cành không được cắn thận, gây nên lắm sự bất tiện, mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cắn chỉ hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý dụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rắc-rối.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời cảng-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho thợ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công ty làm giùm việc ấy cũng được.

山 KHƯƠNG-SƠN 姜

Chủ nhân: PHẠM-ĐÌNH-ĐIỂM
Hanoi, n° 29, Rue de la Soie, Tonkin

Bản-hiệu bán tạp hóa, có xưởng dệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v.... bán buôn và bán lẻ.

Các quí-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tức-thì. Có gửi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân (contre remboursement).
2096

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thự đệ nhứt đẳng Bảo-hộ binh-thuyền
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fès, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lận, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32, GIÁY nói số 236
2015

興同業

Kính trình để các qui-khách biết cho rằng bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên cần về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm nay, nghề làm mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu cất-chế các kiểu vòng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, qui-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế, các qui khách tiện dùng, nhân dịp sắp ngày tết Cổ đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Bangkong sang và mới có sang cả thứ mặt kim-cương, nhẫn chân, ngọc-thạch, ngọc lợu, kim sa, hổ-phách, san-hô, mã-não, và một ngũ sắc vân nữa, đã có các thứ, và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới chế ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các qui-khách qui hộ lại xem, đã mua hay không, bản-hiệu lấy làm cảm có người đã thăm tiếp cho qui-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-HƯNG-THỊNH
Bijoutier
61, Rue de la Soie, 61,
(Tonkin) HANOI

祥和裕
YU-WO-TSEONG

Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
45, Rue des Cantonnais, 45
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu và hàng Ta: hàng bán buôn, không bán lẻ và không gửi kiểu mẫu đi các nơi.

Hàng Tàu có xưởng bán Tơ-sung-tàu làm ra, cho nên qui-khách mua được giá rẻ rất hơn các hiệu khác, vì các hiệu đó cần phải buôn lại của bản-hiệu; nếu qui khách mua của bản-hiệu, thật là buôn tại gốc, bán tại ngọn. Vậy xin các qui-khách, chiếu-cố mua hàng tốt, giá rẻ.

MUỐN BUÔN: Các thứ hàng tốt tiền thật trắng ai có xin gửi phiếu lại, bản-hiệu sẽ gửi giá rất rẻ.

Nov cảm-kích
2010 YU-WO-TSEONG

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỏ mà lầm ra không đãi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

* Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi.»

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

Xe nhà và xe cho thuê
POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Société Fse de Transports — Hanoi
7, Boulevard Bobillot, 7.
Téléphone N° 78
2046

Do Vu Thanh Khiet & Nguyen Thi Thanh Xuan Ky (67 ans) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ, Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (từ microfilms của Đại học Cornell)

Thành-chương hiệu

Kính trình các quí khách biết rằng: chúng tôi mới mở hiệu làm các thứ ghệ mây và cây song, mắc áo, đủ các kiểu, sơn đủ các màu, làm rất bền chặt. Ngài nào muốn mua buôn hay lẻ, xin gửi theo cách lĩnh hóa giao ngân, hoặc muốn xem kiểu mẫu xin gửi thơ cho bản hiệu sẽ giả lời ngay.

Nay kính thư
LÊ-TRẦN-GIẢN
Village de Phù-lưu, gare de Từ-sơn, Bắc-ninh
3601

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gò-đa cũ ở phố Tràng tiền, Hanoi
Từ tháng một đến tháng mười tháng sáu lấy

BẢN CHIẾU KHÁCH CÁC THỨ HÀNG SAU NÀY:

Nước hoa — Đồ dùng rửa mặt — Áo lót mình
Mũ — Ca vạt — Các thứ đồ bằng giả — Các thứ kính
Đồ thể thao — Các đồ dùng trong nhà
Đồ điện dùng mùa hạ — Đồ mát

GIÁ THỰC PHẨM

Mới có: Phô-mát — Sườn xích hạng tốt — Mận và các thứ mứt
Bơ hiệu Maselet dựng bằng lọ
Xin kính giấy khai hàng và giao hàng

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn, ngủ, mỏi mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém cỏi thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào chế MONTÉS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Bệnh hen

Dùng thuốc hút và thuốc nột ESPIC thì chóng hết và chắng khỏi.
2$25 một hộp. Bán tại tất cả các hàng Bào-chế và tại phố St Lazare, số 20, Paris.
Nên nhận cho kỹ J. ESPIC ở trên đầu thuốc.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống.

Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bắt từ tám giờ sáng.

PILULES PINK POUR PERSONNES PALES

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, cho cơ trí hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan hệ hơn các việc khác, chớ nên nói: Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng, nghĩ ngợi, hoặc có việc gì quá sức mà mệt nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế, chẳng bao lâu mà hóa ra bệnh huyết suy gân yếu, thân thể lụy-nhược, và các bệnh ấy lại sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên trì hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không đỡ được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho chân huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên lưỡng-lự. Thuốc PILULES PINK.

Dùng sớm chậm một ngày rất là quan-hệ.

Bán tại tất cả các hiệu Bào-chế.

PILULES PINK POUR PERSONNES PALES

CÔ THẦY CON DAO NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu dâu nai)

Ủy-viên độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về các giả-trị và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau mới nhất, tức là thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dâu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao-tổn tinh thần, mỏi mệt sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dầy và đau gan nữa.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dâu nai) này bào chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khi đạm-tinh (lécithine) để lực cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bọn bão ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh-xao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc rải rác lên ở mặt. Bởi bà con gái thì nguyệt kỳ không đều, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng để thí ích thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dâu nai) là một thứ thuốc kiên-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào chế lớn đều có bán cả.
3066

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô danh công ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
TỔNG-CỤC SỐ 110, PHỐ HÀNG TRỐNG HANOI

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Có đủ các thứ rượu, đủ các thứ nước đóng chai lớn đóng chai nhỏ

RƯỢU BIA HOMMEL

ĐẠI-BIỂU:
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Yunnan là ông Hook-Guine-Seng

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô danh công ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.
3065

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc bảo chế có pha chế nhiều mến
Mỗi hoàn 0,50 c/c (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trừ tại: 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS.
Công cổ bản tại: Hanoi, Bố CHASSAGNE Phố — Chiang, L. BOUCHONNOIS, Phố — và các hiệu bào chế khác.

Bệnh ấy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh người đa bệnh ngứa, bệnh lở ván vân... cũng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

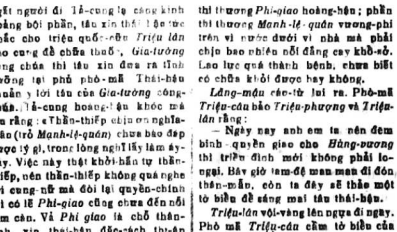
THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chữa riêng để dùng cho người xứ nóng ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Gò-đa trông sang, Hanoi

CHANSON & THIBAULT

58, RUE PAUL BERT, HANOI

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Nay kính cáo.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiement en timbres poste)

Nhiều ông gửi tiền trả tiền quán bằng con-niêm, sự ấy thật cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài hễ ra những tiền đều chỉ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Số 156

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bổ năm công tích theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nữ-sĩ thảo xưa xuất ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn quốc để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

. . . Khi xe *Hùng-vương* ở trong ngục ra, người xem đông như kiến cỏ, già trẻ lớn bé, ai nấy đều chỉ-trỏ mà bảo nhau rằng:

— Ngày nay *Hùng-vương* được ra mà *Mã-thuận* và *Bồ-man hung-phục* thì phải vào ngục, đạo trời báo-ứng rất ghê, chỉ trong vòng 10 năm, đã trông thấy sự kết quả vậy.

Phò-mã *Triệu-cầu* và hai quốc-cữu nghe được câu ấy, đều thở dài mà rằng:

— Nếu *Hùng-vương* không phải là người hiền đức thì khi nào nhân-dân trong nước lại có những câu nói như thế!

Các quan thuộc quyền *Hùng-vương* thuở xưa nghe tin *Hùng-vương* ở trong ngục ra, đều đến bái yết *Hùng-vương* đỗ dậy mà cảm tạ. Các quan chuyện trò nỗi lâu, rồi ai nấy đều lui về.

Hùng vương cùng mấy vị cựu thần vào ngồi trong một cái thư-viện để lề những chuyện về trước. Mỗi khi nói đến chuyện quân-thương thì ai nấy đều hai hàng nước mắt cứ-ấy xuống dòng dọng.

Hùng-vương lại thở dài mà than rằng:

— Xót thương cho *Hùng-hiệu* thay nằm xưa cũng ngu-ngốc quá, cho không biết bỏ đi mà tìm thực-ngoại-hoàng. Hễ tìm thấy thượng-hoàng về là một cái may cho nước nhà mà không tìm thấy thì chẳng thà iều thân ở nơi quê người đất khách.

Phò-mã *Triệu-cầu* và hai quốc-cữu nghe nói, lại động lòng thương tốt mà giọt châu lã chã khôn cầm. Các tướng hầu việc, mọi người cùng ngồi nỗng rượu, nói đến chuyện *Phi-giao* hoàng-hậu thì ai nấy đều thở ngắn than dài.

Khi tiệc xong, có đang nói chuyện thì bỗng thấy một đứa tiểu-đồng hoảng-hốt chạy vào báo rằng:

— Dạ dám bẩm vương-gia! Có quan nội-giám *Lăng-mậu* đến, nói là *Mạnh* vương-phi bị bệnh, đã sắp qua về đến đây, xe mới phò-mã cùng hai quốc-cữu ra đề thưa chuyện.

Phò-mã *Triệu-cầu* và hai quốc-cữu nghe nói, đều lấy làm kinh-ngạc mà rằng:

— Quái lạ! không biết vì cớ gì mà thân-mẫu ta lại thình lình phát bệnh như thế! hay là con *Phi-giao* đã ỷ tế, cho nên thân mẫu ta động mối thương tâm chăng!

Phò-mã *Triệu-cầu* vội vàng ra tiếp-kiến nội-giám *Lăng-mậu*. *Lăng-mậu* trông thấy phò-mã *Triệu cầu*, liền để trình một tờ biểu chương mà nói rằng:

— Dạ dám bẩm phò-mã! Đây là tờ biểu tạ ân của *Phi-giao* hoàng-hậu trong khi từ trần đó. Khi thái-hậu xem xong, cầm trao cho *Mạnh* vương phi, *Mạnh* vương-phi trông thấy, bỗng thổ huyết ra, rồi ngất người đi mà ngã xuống đất. Hai vị phu-nhân cùng tả cung hoàng-hậu đều xúm lại nâng đỡ. *Gia-tường* công-chúa tâu thái-hậu xin đem *Mạnh* vương-phi về Linh-đường tại phủ phò-mã, vậy nay đã sắp về tới đây. Phò-mã ơi! Tôi nghĩ càng cầm tức cho *Phi-giao* hoàng-hậu, bấy lâu nỗ lòng nào mà giam-cầm thái-hậu chăng *Mạnh* vương-phi. Ngày nay *Phi-giao* hoàng hậu phải vào Linh cung, thật đã đáng kiếp! *Phi-giao* trông thấy tôi đến, liền hỏi: « Có chiếu-thư đến đó, phải không? » Tôi đáp: « Thái-hậu có chiếu thư đến, truyền cho lệnh-bà nên tự-tận. » Trời ơi! thế mà *Phi giao* hoàng-hậu rẻ mạng vẫn không hề biến đổi. Thiên-ử thì vật mình lăn khóc, lại ôm lấy *Phi-giao* hoàng-hậu mà rằng: « Hoàng-hậu ơi! Vì trẫm mà đi-lụy đến hoàng-hậu! Chẳng thà ngày nay cùng chết cho rồi! » *Phi-giao* hoàng-hậu sai hai người cung-nữ vực thiên-tử sang phòng bên cạnh, rồi ngồi viết tờ biểu tạ ân giao cho tôi. Lại chính-tề mũ-áo, trước lạy tạ thượng-hoàng cùng thái-hậu, sau ngảnh sang phòng bên lạy tạ thiên-tử, rồi lạy đến cha mẹ. Khi lạy xong bấy giờ mới khóc ôn tồn mà dặn tôi nói với phò-mã rằng: « Hiếu cảm phò-mã khuyên bảo nên trước, ngày nay đều về nơi chăn nuôi, vẫn còn phi nhớ trong lòng. *Phi-giao* hoàng-hậu lại dặn các cung-nữ rằng: « Các con nên chăm-chỉ hầu-hạ thiên tử, đợi khi thượng-hoàng về triều thì các con sẽ được theo thiên-tử ra khỏi chốn lãnh-cung này. Hễ thiên tử có tưởng nhớ đến ta thì các con nên tìm lời khuyên-giải, tội là tội ta đáng chết. » Phò-mã ơi! *Phi giao* hoàng-hậu dặn bảo xong thì đuổi mọi người ra, đóng chặt cửa lại, rồi dùng cái khăn là mà thắt cổ tự-tử. Tôi đem tờ biểu về đang thái hậu, thái-hậu xem xong trao cho mọi người xem, ai nấy đều ứa nước mắt khóc. *Mạnh* vương-phi nghe xong tờ biểu thì thổ huyết mà ngất người đi. Tả-cung lại càng kinh hoảng bội phần, tâu xin thế lộc cho khắc cho triệu quốc-cữu *Triệu lân* vào cung để chữa thuốc. *Gia-tường* công chúa thì tâu xin đưa ra Linh đường tại phủ phò-mã. Thái-hậu chuẩn y tới tâu của *Gia-tường* công-chúa. Tả-cung hoàng-hậu khóc mà tâu rằng: « Thần-thiếp chịu ơn nghĩa-mẫu (trỏ *Mạnh-lệ-quân*) chưa báo đáp được lý gì, trong lòng nghĩ lấy làm áy-náy. Việc này thật khôi-hài tự thân-thiếp, nên thần-thiếp không quá nghe lời cung-nữ mà đòi lại quyền-chính thì có lẽ *Phi-giao* cũng chưa đến nỗi làm càn. Và *Phi giao* là chỗ thân-tình, xin thái-hậu đặc-cách thi-ân cho được an-táng theo lễ « Qui phi », để yên lòng thiên-tử. » Hai bà thái-phi cũng cố tâu xin như lời tả-cung hoàng hậu. Bấy giờ thái hậu mới chuẩn-tấu, sai nội-giám *Thần-nhân* sửa-soạn quan-quách, theo lễ « Qui-phi », để sau khi 3 ngày thì đem an-táng tại *Tiêu-hoa-sơn*. Khi khâm-liệm *Phi-giao* thì tả-cung hoàng-hậu, *Tô* phu-nhân và *Lưu* phu nhân đều đến khóc, chỉ có *Gia-tường* công-chúa còn phải đưa *Mạnh* vương-phi về phủ vậy.

Nội-giám *Lăng-mậu* nói xong thì phò-mã *Triệu-cầu* và hai quốc-cữu đều giầm chân khóc oà lên. Phần thì thương *Phi-giao* hoàng-hậu; phần thì thương *Mạnh-lệ-quân* vương-phi trên vì nước dưới vì nhà mà phải chịu bao nhiêu nỗi đắng cay khổ-sở. Lao lực quá thành bệnh, chưa biết có chữa khỏi được hay không.

Lăng-mậu các-tạ lui ra. Phò-mã *Triệu-cầu* bảo *Triệu-phượng* và *Triệu-lân* rằng:

— Ngày nay anh em ta nên đem bình-quyền giao cho *Hùng-vương* thì triều đình mới không phải lo-ngại. Bây giờ tam-đệ mau mau đi đón thân-mẫu, còn ta đây sẽ thảo một tờ biểu để sáng mai tâu thái-hậu.

Triệu-lân vội-vàng lên ngựa đi ngay. Phò mã *Triệu-cầu* cầm tờ biểu của *Phi-giao* đem vào đưa cho *Hùng-vương* xem (1)

Hùng-vương xem xong, thở dài mà than rằng:

— Khen cho con *Phi-giao* thật là một người tài-giỏi hơn đời! Trời-phi *Mạnh* vương-phi, khó-ai địch nổi. Văn-chương thì có phần lại xuất-sắc hơn *Mạnh* vương phi, khôn-ngoan rứt mực nói-năng phải lời, thế mới biết con tạo cũng khắt-khe thật! Ngày nay *Mạnh* vương phi còn đang bị bệnh thì hiền-diệt hãy nên chủ trương việc bình quyền. *Còn nữa.*

(1) Trong hiếu này, *Phi-giao* tự hối cái tội-ác của mình và tâu xin thái-hậu ân xá cho vua Anh-tôn được phục vị. Lời lẽ rất chung-chỉ và cảm động, không thể dịch với được, xin khỏi lại sao.

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN